

XXII. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri “Commedia Dell’Arte”

Prof. Dr. Bakır Çağlar
İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
Anayasa ve İnsan Hakları Hukuku öğretim üyesi

02.08.2002 günlü Resmi Gazetede yayınlanan TBMM’nin 31.07.2002 gün ve 745 sayılı kararı ile seçimlerin 03.11.2002 günü yenilenmesi kararlaştırılmıştı.

XXII. Dönem Milletveikli Genel seçimlerinde toplam geçerli oyların %45’i parlamentoya yansımamış, AKP geçerli oyların %35’ini, toplam seçmenin %25’inin oyunu alarak TBMM’de üçte ikilik bir çoğunluk elde etmişti. 24.10.1997’de kurulan Demokratik Halk Partisi’nin (DEHAP), Yüksek Seçim Kurulu’nun 28.11.1998 gün ve 333 sayılı kararı ile XXII. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerine katılma yeterliliğine sahi olduğu belirlenmiş, ancak parti bu seçimlere katılmamıştı. DEHAP, 3 Kasım 2002 seçimlerine katılmış ve YSK kararı ile 1.960.660 oy aldığı ve bunun geçerli oyların %6.22’sini oluşturduğu belirlenmişti. Liderliğini Cem Uzan’ın yaptığı Genç Parti ise seçimlerde 2.285.500 (%7.25 oranında) oy almıştı.

3 Kasım seçimleri sonuçları, YSK’nın 9 Kasım’da verdiği kararla, 10 Kasım 2003 günü Resmi Gazetede yayınlanmış, TBMM bu karara göre teşekkül etmişti... Ve seçimlerden on ay sonra ‘Commedia Dell Arte’ başladı.

.....

YSK başkanı Algan’ın: ‘Yargıtayın DEHAP kararını onaması halinde 3 Kasım seçimleri iptal edilirse kaos olur. DEHAP konusunda hatalı YSK değil başsavcılıktır’ açıklamasından sonra, Yargıtay Onursal Cumhuriyet Başsavcısı Kanadoğlu: ‘... Anayasa ve yasalarda yer alan görev ve yetkiler, olayın hukuki süreci, ‘Tam Kanunsuzluk Halleri’ne ilişkin uygulamalar bilinmesine rağmen, suçlayarak sorumluluklardan sıyrılma çabaları ibret verici olmuştur. Hele, olası siyasi sonuçlar hakkında ön yargılı ve oyunu önceden belli eder biçimde açıklama yapılmasının Türk hukuk tarihinde bir başka örneği bulunmamaktadır’ demişti...

Ancak sorun sadece ‘DEHAP Vakası’ değil, sahnede bir başka bilinmeyen, ‘GP Vakası’ da var.

Ankara 2 Nolu Ağır Ceza Mahkemesinin kararı ile partinin seçime girmesi için resmi belgede sahtecilik suçu işlediği sabit görülen DEHAP iki genel başkanı ve iki genel sekreterinin hüküm giymesi, Yargıtay Başsavcısının seçimlere katılma hakkı elde edememiş bir partinin (GP) bu hakkı elde etmiş bir partinin (Yeniden Doğuş Partisi- YDP) üzerinden hukuka rağmen bir siyasi metamorfoz olayı gerçekleştirmesinin seçimlere katılmaya hak kazandırmadığı görüşüyle 29

Ağustos 2002’de YSK’ya başvurması, başvurunun bir gün sonra Başsavcı vekilinin karşı oyuyla etkisizleştirildiğinin açıklanması, 3 Kasım seçimlerini tartışma konusu yapıyor.

Evrakta sahtecilik suçlaması, hukuku dolanarak gerçekleştirilen, ‘siyasi metamorfoz olayı’ Türkiye siyasi topoğrafyasını yeniden programlıyor.

Görölmekte olan bir davada anayasanın 138. ve basın yasasının 30. maddeleri yok sayılmadan ne söylenebilir? Belki bazı teknik veriler ve bir dizi hukuksal ve siyasal varsayım.

Önce Teknik Veriler:

1. Siyasi Partiler Yasası’nın ‘Cumhuriyet Başsavcılığının partilerin kuruluşunu denetlemesi’ başlığını taşıyan 9. maddesi 12.08.1999 gün ve 4425 sayılı Demokratikleşme Yasasının 25. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştı. Bu durumda bir partinin seçimlere katılabilme örgütsel yeterliliğinin tesbitinde tek yetkili YSK.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Yasanın 14 ve SPY’nin 36. maddesi uyarınca bir siyasi partinin genel seçimlere katılabilmesi için, oy verme gününden en az 6 ay önce illerin en az yarısında teşkilat kurması ve büyük kongresini yapmış olması veya TBMM’de grubunun bulunması gerekli. Seçimlerde uygulanan %10 ülke barajı ve seçime katılabilme örgütsel yeterliliğinin yüksek olması, etnik ve dinsel kimlikli partilere getirilen bir parlamento eşiğiydi.

2.YSK, ‘Hybride’ (melez) bir kuruluş, Anayasa YSK’yı, seçim yönetimi ve Uyuşmazlıkları için kararları kesin bir yargı yeri olarak öngörmüştü ama YSK, anayasanın yargı bölümünde değil, yasama bölümünde düzenlendi.

YSK kararları tam bir ‘Pot-Pourri’. Mutfak dilinde ‘Pot-Pourri’, çeşitli et ve sebzelerden yapılan bir çeşit yahni; hukuk dilinde ise, her kıtası bir başka havadan türkü. İki örnek: YSK, Çorum Belediye Meclisi seçimleri konusunda, DEHAP’ın seçimlere katılma yeterliliği bulunmadığına karar verirken, DEHAP’ın XXII. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerine katılma yeterliliği bulunduğunu tesbit eden 441 sayılı kararına gerekçe gösterdiği kayıtlara itibar etmedi. ‘Cem Uzan Vakası’nda YSK, Kanadoğlu’nun yazısı yerine, Yargıtay Başsavcı Vekilinin yazısını esas alarak GP’nin seçime katılmasını sağladı.

YSK, Kanadoğlu’nun ‘siyasi vehukuki etiğe aykırı eylemleriyle dünya ve Türk siyasi tarihinde bugüne kadar örneği olmayan sonuç alma teşebbüsü’ olarak nitelendirdiği ‘YDP Operasyonu’nu da meşrulaştırdı.

YSK kararlarında bir hukukçunun, içtihat (yargısal) hukuku oluşturmadığı için ‘Seçim Uzlaşmaları Hukuku’nu okuması çok zor. Ayrıca, Kanadoğlu’nun not ettiği gibi, YSK adına yapılan açıklamalar, ‘Yargı organlarının ve Anayasal kuruluşların inanırlığı, güvenirliliği, bağımsızlık ve yansızlığını tehlike altına’ sokuyor.